

שיחת השבוע

יש חדש

התוועדויות ח"י באלול

ביום רביעי בשבוע הבא יחול ח"י באלול, יום הולדתם של הבעש"ט ושל רבנו הזקן, בעל התניא והשולחן ערוך. ביום הזה הבעש"ט גם נתגלה לעולם והחל להפיץ בגלוי את אור החסידות. לרגל יום הסגולה הזה יהיו בקהילות חב"ד ובבתי חב"ד ברחבי הארץ התוועדויות חסידיות, והציבור מוזמן.

מפעל התנ"ך

החלה ההרשמה למחזור העשרים של מפעל התנ"ך. במתכונת זו לומדים את כל התנ"ך עם פירושי רש"י, ונבחנים שנים-עשר מבחנים. טל' 052-8630212.

יום עיון על התשובה

תורת הנפש מקיים יום עיון מיוחד על עבודת התשובה כמפתח לשינוי מהותי בחיים. יום העיון יהיה ביום שני, ט"ז באלול, בשעות 9:30-15:00, בבית ההארכה בית וגן, ירושלים. טל' 02-5662323 או torathanefesh.org.

תיקון

הכינוס של איגוד צאצאי רבנו הזקן בעל התניא יהיה ביום רביעי ח"י באלול ולא בשלישי, כפי שפורסם בשגגה.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניוירוק

בניסת השבת 6:08 6:23 6:14 6:25 6:23 6:44

צאת השבת 7:19 7:21 7:20 7:21 7:18 7:41

פרקי אבות: פרקים א-ב

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף-יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלחות

ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לתקן באהבה ומתוך שמחה

מי ששם את הדגש על ביעור הרע, ימצא את עצמו לבסוף מתעסק בשלילה רוב ימי חייו. העיניים צריכות להיות נשואות קדימה, אל האור והקדושה

הבעל שם טוב גילה איך עושים תשובה מתוך שמחה. ציונו במז'יבוז'

חודש אלול נושא עמו את אימת יום הדין המתקרב. תקיעות השופר מעבירות בליבנו רטט. האווירה נעשית כבדת ראש יותר. יהודים עושים את חשבון השנה החולפת ומשתדלים להיות יראי שמים יותר, רציניים יותר.

החסידות הטילה אלומת אור ייחודית גם על חודש אלול. החסידות לימדה אותנו שגם חשבון נפש ותשובה יכולים להיעשות מתוך חיוך ושמחה, מתוך מרץ ורעננות, מתוך ריקוד ועליצות הנפש - ואין כל סתירה ביניהם.

לראות את הצד המואר

בשבוע הבא יחול ח"י באלול, יום הולדתם של שני המאורות הגדולים - הבעל שם טוב (בשנת תנ"ח) ורבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא' והשולחן ערוך ומייסד חסידות חב"ד (בשנת קה"ת). גדולי החסידות אמרו שח"י באלול מפיח רוח חיים בעבודת ה' של חודש אלול.

החסידות גורסת שאם כל מצווה צריך לקיים מתוך שמחה, על-פי הכתוב "עבדו את ה' בשמחה" - על-אחת-כמה-זכמה שצריך לקיים מצווה גדולה וחשובה כמו התשובה, המתקנת את כל הפגמים והחסרונות, מתוך שמחה רבה.

אין לטעות ולחשוב שהחסידות מייצגת סוג של התייחסות קלילה לחיים. כאילו היא אומרת: למה לקחת ללב? ריקוד פה, כוסית לחיים שם, אַמרה שנונה לפי הצורך - והכול בא על מקומו בשלום. זו כמוזן התרשמות שטחית בלבד. מי שזכה להתוודע למשנתה של החסידות יודע כי גם האַמרה החסידית ה'שובבה' ביותר נושאת תכנים עמוקים ורבי משמעות.

החסידות בוחרת להפנות את מבטה לעבר הצד המואר. לא שאין היא מודעת למגרעות ולצדדים השליליים, אלא שהיא מבקשת לתקן את הרע על-ידי הגברת הטוב. החסידות מחזיקה בתפיסה שכלל שגיבר כוחם של הטוב והקדושה, יצטמצם

כוחם של הרע והשלילה. מי ששם את הדגש על ביעור הרע, ימצא את עצמו לבסוף מתעסק בשלילה רוב ימי חייו.

לברוח מעצב וייאוש

זאת גישת החסידות גם כלפי יהודים שיש להם מה לתקן. יש הבוחרים לתאר באזניהם כמה הם טועים ושקועים בהבלים. החסידות סבורה שמוטב להסביר כמה טוב ה' ואיזה אושר טמון בהליכה בדרך התורה. היא דוגלת בדרך הקירוב, המחממת והמעוררת אהבה אל ה' ותורתו.

כך גם בהתמודדות האישית הפנימית: אם נתרכז בחסרונותינו, בסיכום העגום לפעמים של הישגינו בשנה שחלפה, אנו עלולים לשקוע בעצב ובקדרות ואף לצנוח אל תהומות הייאוש. אכן, צריך לדעת את המגרעות ולתקן את הליקויים, אבל העיניים צריכות להיות נשואות קדימה.

בימי אלול יש להתבונן בסגולתם המופלאה של הימים האלה, שבהם 'המלך בשדה' - הקב"ה מתקרב אל כל אחד ואחת מאיתנו ומקבל את תשובתנו באהבה ובפנים שוחקות. מוטב לשמוח על היכולת שניתנה לנו לפתוח דף חדש ולהתחיל מהתחלה. השמחה ממתקת דינים, פורצת את כל המחיצות, ובזכותה ודאי נזכה לכתובה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה, שנת הגאולה האמיתית והשלמה.

כוס של יין וכוס של חומץ

כך יכולים להתקיים בנפש האדם בעת ובעונה אחת?

תכליתו של החומץ

על כך השיב משה רבנו במשל משתי הכוסות. במבט ראשון הן נראות מנוגדות לחלוטין – זו כוס יין משובח וזו כוס חומץ שאינה ראויה לשתייה. אבל האמת היא שגם לחומץ נועד תפקיד חשוב – באמצעותו מכינים מעדנים טובים ביותר, המשיבים את הנפש. בראייה כזאת אין כאן שני דברים סותרים, אלא שניהם משרתים אותה מטרה.

עמלק נמשל לחומץ. אף הוא נברא בידי הקב"ה, ותכלית קיומו לגלות את כוחו האינסופי של הקב"ה. אלא שהדרך לגלות זאת היא על-ידי זכירת עמלק ומחיתו. כשיהודי מוחה לחלוטין את המרידה בקב"ה, מתגלה מלכותו של הקב"ה ביתר שאת, והכול רואים שסופן של המרידה בקב"ה והכפירה בו להימחות מן העולם, ומלכות ה' היא השליטה היחידה במציאות כולה.

(לקוטי שיחות, כרך יט, עמ' 221)

אמרת השבוע

הוראה מכל דבר

בהיותו ילד למד רבי דובער, בנו של רבי שניאור זלמן מלאדי, אצל מלמד שהתגורר ליד רופא העיירה. פעם אחת שמע הילד את הרופא אומר למלמד: "כבר אמצע אלול ועדיין לא הכנתי את העלוקות".

כשחזר הילד לבית אביו ראה בחצר כמה חסידים משוחחים. אמר להם: "כבר אמצע אלול, את העלוקות טרם הכנתם, ואתם משוחחים ביניכם?". תמהו החסידים, והילד הסביר: "העלוקות מוצצות את הדם המזוהם, ובאלול צריך לסלק את רתיחת הדמים".

החסידים היו בטוחים שזו אמרה שמקורה ברבי. כשהגיעו הדברים לאוזניו, אמר: "זו דרך הבעש"ט, ללמוד הוראה בעבודת ה' מכל דבר שרואים ושמעוים. אלא שאנו היינו צריכים לעמול על כך, ואילו אצל ילדינו הדבר כבר חדר לדם".

פתגם חסידי

"אמירת תהילים בחמימות והתמסרות לטרור בעשיית טובה לזולת, בגשמיות או ברוחניות – הן המפתחות לכל המנועולים בהיכלות הרחמים, הרפואה, הישועה והפרנסה" (הבעש"ט)

הדבר ולחיות אותו, וכדברי הרמב"ם על זיכרון עמלק: "נעורר הנפשות במאמרים להילחם בו". כלומר, הזיכרון צריך להיות חזק ומשמעותי כל-כך, עד שיניע את האדם להילחם בעמלק.

תנועות נפש סותרות

על כך התעוררה תמיהתם של בני ישראל: איך אפשר לחיות בעת ובעונה אחת עם שתי תנועות נפש סותרות?! התמיהה לא הייתה על עצם הדרישה לזכור בו בזמן כמה דברים, כגון זיכרון יציאת מצרים והמצוות שקיומן תמידי, כי אלה דברים שיכולים להשתלב אלה עם אלה. אבל זכירת השבת וזכירת עמלק הן שני דברים סותרים בעצם מהותם.

זיכרון השבת משמעותו שיש מי שברא את העולם בשישה ימים ושבת ביום השביעי, והוא שולט בבריאה שליטה מוחלטת. לעומת זה, זיכרון עמלק משמעותו שיכול משהו להתייצב נגד ה' בצורה הקיצונית ביותר, עד למצב של "יודע את ריבונו ומתכוון למרוד בו". הוא יודע על הקב"ה, מכיר בהיותו ריבונו, ובכל זאת מתכוון למרוד בו. איך שני עניינים מנוגדים כל-

בסוף פרשתנו מופיע הציווי: "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עַמְלֶק". המדרש מספר שכאשר שמעו בני ישראל את הציווי הזה התפלאו פליאה גדולה: "משה רבנו! כתוב אחד אומר 'זכור את אשר עשה לך עמלק', וכתוב אחד אומר 'זכור את יום השבת לקדשו'. האיך יתקיימו שניהם, זה זכור וזה זכור?!"

השיב להם משה: "לא דומה כוס של קונדיטון (יין משובח) לכוס של חומץ. זה כוס וזה כוס. 'זכור' – לשמור ולקדש את יום השבת, וזה 'זכור' – לעונש".

זיכרון חווייתי

שאלתם של בני ישראל ותשובת משה דורשות הסבר. על מה הייתה פליאתם, וכי אי אפשר לזכור שני דברים בעת ובעונה אחת? הלא אנו מצווים גם על זיכרון יציאת מצרים, ויש מצוות שקיומן תמידי וצריך לזכור אותן בכל עת. ומה פשר ההשוואה, בתשובתו של משה, לכוסות של חומץ ויין ואיך המשל הזה משיב על השאלה?

אלא שכאשר התורה מצווה לזכור אין הכוונה לתזכורת רגעית בלבד. לזכור משמעו לחוות את

מן המעיין

ירושלם | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

דרך ההשגחה

"והיה הבן הבכור לשניא"ה" (דברים כא, טו). זו דרך ההשגחה האלוקית שהשנואה יולדת, כפי שנאמר (בראשית יג, לא) "וירא ה' כי שנואה לאה, ויפתח את רחמה".

(כנפי נשרים)

השורש הנעלה

שורשה של הנפש הבהמית נעלה מהנפש האלוקית, על-פי הכלל: כל הגבוה יותר, יורד למטה יותר; ומבחינה זו הנפש הבהמית היא הבכור.

(לקוטי תורה)

רכוש אמיתי

"והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו" (דברים כא, טז). איזהו רכוש בר-קיימא שאדם מנחיל לבניו? – "את אשר יהיה לו", הרכוש שעמל עליו בעצמו, ובא לו מיגיע כפיו. לעומת זה, רכוש שנצבר בדרכים לא כשרות, עליו נאמר (ירמיה ז, יא) "עושה עושר ולא במשפט, בחצי ימיו יעזבנו".

(כלי חמדה)

משיח בן השנואה

"שניא"ה" רומז ללאה, כפי שנאמר (בראשית כג, לא) "וירא ה' כי שנואה לאה". אומרת התורה: "והיה הבן הבכור לשנואה", כי לאה היא אמו של יהודה שמזרעו יבוא משיח בן-דוד, הנקרא

"בכור", כפי שנאמר (תהילים פט) "מצאתי דוד עבדי... אף אני בכור אתנהו".

(אור התורה)

לוחות ראשונים ואחרונים

"כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים" (דברים כא, יז). 'בן האהובה' רומז ללוחות הראשונים, שאז היו בני ישראל בבחינת צדיקים, ואילו 'בן השנואה' רומז ללוחות האחרונים, שאז היו בעלי תשובה לאחר חטא העגל. 'בן השנואה' נוטל פי שניים, כי הלוחות האחרונים היו בבחינת כפליים לתושייה. בלוחות הראשונים ניתנו עשרת הדיברות בלבד, ואילו בלוחות האחרונים ניתנו הלכות, מדרש ואגדות.

(הצמח צדק)

רמז באותיות

במילה 'בכר' טמון רמז שהבכור נוטל פי שניים: האותיות ב', כ', ר' כפולות בערךן הגימטריוני משלוש האותיות הקודמות להן בסדר האלף-בית.

(הגר"א)

רק בחיי הבכור

"לא יוכל לבכר את בן האהובה" (דברים כא, טז). אין הדין הזה נוהג אלא בחיי הבכור, שאם מת הבכור בחיי אביו, הרשות בידי האב לצוות שהנכדים, בני הבכור, לא ייטלו בירושה שני חלקים, אלא חלק שווה עם כל האחרים.

(רמב"ן)

יודע מחשבות

שתי הכרכרות נעצרו זו לצד זו. מהן ירדו שתי דמויות, למפגש בלתי-מתוכנן. האחד היה רבי מאיר מרגליות, בעל 'מאיר נתיבים', רבה של אוסטרוה והאזור. מן העגלה השנייה ירד רבי ישראל בעל-שם טוב.

רבי מאיר היה מגדולי רבני האזור. בהיותו הרב ראשי היו כפופים אליו רבנים מקומיים רבים, וכל שאלה הלכתית חמורה הובאה לשולחנו. באותם ימים טרם התוודע לגדולתו של הבעש"ט, אך שמע עליו שמועות שנתנו בין שבהים לביקורת.

"מספרים עליכם גדולות ונצורות", פנה רבי מאיר אל הבעש"ט, "אבל אינני מבין מדוע מכנים אתכם 'בעל שם'. הלוא זה כינוי ללוחש סגולות ומשביע מלאכים".

"הכינוי הזה", הסביר הבעש"ט, "באר לרמז שקורא מחשבות אני".

"האומנם?!", השתומם רבי מאיר, "אם כן, אמרו לי את מחשבותי".

"ובכן", נענה הבעש"ט, "זה כמה שבועות, בכל ליל שבת, כבודו טועה בתפילת העמידה. אחרי ברכת 'אל הקדוש', במקום לומר 'אתה קידשת', אתם ממשיכים ואומרים 'אתה חונן', ככתפילת יום חול. טעות זו חוזרת ונשנית מדי שבת בשבתו...".

פניו של הגאון החווירו. "אכן", השיב בקול שפל, "נכשל אני פעם אחר פעם, ואינני יודע כיצד להינצל מטעות זו. אנא תנו לי עצה".

ענה לו הבעש"ט: "הלוא התשובה מופיעה בשל"ה: 'ידאג כל השבוע'".

"יודע אני", השיב רבי מאיר, "ובכל זאת אבקש פתרון מכבודכם".

"הסיבה לטעות", הרצינו פניו של הבעש"ט, "נובעת מהטרדות הכרוכות בתפקידכם כרב ראשי. מרוב עומס אינכם מתונים בדין. אם תקפידו על מתינות בדיני התורה שאתם עורכים, תיפטר מהטעות הזאת".

הודה רבי מאיר לבעש"ט, והשניים נפרדו ופנו איש לדרכו. רבי מאיר עבר דרך עיר קטנה, שמלכתחילה לא תכנן לעצור בה. במסעותיו היה מבקר בערים גדולות בלבד, כדי לחוס על זמנו הקצר ממילא, וכדי שלא להיות מוטרד משאלות שיפנו אליו בכל מקום. אלא שכעת המתין לו עיכוב בלתי-צפוי.

בעיר זו התגורר יהודי אמיד,

ירד והאישה לא שבה לביתה. בעלה המתין לה בלב חרד, ועם שחר מיהר לצאת העירה לחפשה.

בעוברו ליד בית המזיגה של אותו יהודי אמיד הבחין באשתו יוצאת מדלת אחורית. לשאלתו מה מעשיה בבית הזה השיבה שלא הצליחה למצוא עגלה שתחזיר אותה לביתה, ולכן נשארה ללון בחדר אורחים שבבית המזיגה.

שהתפרנס מבית מזיגה. הלה נראה אדם מודרני. פאותיו היו קצרות, וגם בגדיו קצרים, כמנהג הגויים. לבית הכנסת לא היה בא, ובעיני הציבור היה מוחזק קל-דעת.

סמוך לעיר הזאת, בכפר קטן, התגורר יהודי תלמיד חכם שהתפרנס ממכירת יין-שרף. יום אחד נסעה אשתו אל העיר, כדי להביא משם משקה, והתכוננה לשוב בערב. הלילה

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

החג הסודי שנתגלה לעולם

ח"י באלול נחשב יום מיוחד אצל גדולי החסידות. רבי מרדכי מצ'רנוביל אמר שהבעש"ט נולד לידה משולשת בח"י באלול: בגופו – כשנולד (בשנת תנ"ח); בנפשו – כשנתגלה אליו (בשנת תפ"ד) מורו ורבו הקדוש; וברוחו – כשנתגלה לעולם (בשנת תצ"ד). שלושה דברים אלה אירעו בח"י באלול.

בחסידות חב"ד מכונה היום הזה "יום הולדת שני המאורות הגדולים", שכן בח"י באלול נולד גם רבנו הזקן, בעל התניא (בשנת תק"ה). על כן אמר ה'צמח צדק' כי ח"י באלול הוא חג משולש: יום ההולדת של הבעש"ט, יום ההולדת של אדמו"ר הזקן, והתחלת העבודה של השנה החדשה (לקוטי דיבורים חלק ג, עמ' 874).

מאב לבן בגיל חמש-עשרה

במכתבי 'הגניזה החרסונית' יש מכתב מהבעש"ט אל תלמידו רבי יעקב יוסף הכהן (בעל ה'תולדות'), שבו הוא מגלה מתי נתגלה אליו מורו ורבו. כותב הבעש"ט: "אני ביום מלאות לי כ"ו שנה, ביום ח"י אלו בשנת תפ"ד בעיר אקופ, כחצות הלילה נתגלה אליי. הלימוד הראשון היה בפרשת בראשית, וכאשר גמרנו התורה הקדושה, עד לעיני כל ישראל, לי הייתי בן ל"ו ונגלית".

בדורות הראשונים ציינו את ח"י באלול כסתר. כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר (שם, עמ' תעד), כי ח"י באלול היה מה'מועדים הנסתרים'. כשה'צמח צדק' גילה זאת "בסוד גדול לבניו הצדיקים", הזהירים "באזהרה גדולה" לשמור זאת בסוד.

עוד הוא מספר (עמ' תפד) כי האדמו"רים גילו את עניינו של היום לבניהם רק ביום שמלאו להם חמש-עשרה שנה: "על העניין של ח"י אלו סיפר רבנו הזקן לרבנו האמצעי כשמלאו לו ט"ו שנים, והכניסו אז בעניינים הפנימיים. כמזכר כשמלאו 'צמח צדק' ט"ו שנים סיפר לו רבנו הזקן על כך. ה'צמח צדק' סיפר על כך לסבא, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כשמלאו לו ט"ו שנים, וכ"ק אדמו"ר מהר"ש סיפר על כך לכ"ק אבי (אדמו"ר הרש"ב) כשמלאו לו ט"ו שנים. כשמלאו לי ט"ו שנים הכניסו גם אותי במחול".

להשלים עד ביאת המשיח

ברבות השנים פרסם כ"ק אדמו"ר הרי"צ את עניינו של ח"י באלול ועשא נחלת הכלל. הוא סיפר אז בפירוט על הפעם הראשונה שבה גילה לו אביו את עניינו של היום הזה: "ביום שלישי, י"ז אלול, לאחר הלימוד, אמר לי אבי: מחר – ביום ד' – בהשכמה, תלך למקווה ואל תאמר תחנון...".

כשנכנסתי לחדרו של אבי, מצאתי אותו במצב רוח מרומם מאוד. מיד בהיכנסי לחדרו אמר לי אבי בשמחה רבה: 'חג שמח לנו, היום הוא יום ההולדת של שני המאורות הגדולים שלנו. ביום שני, ח"י אלו נח"ת, הוא יום ההולדת של הבעש"ט, וביום רביעי, ח"י אלו תק"ה, הוא יום ההולדת של רבנו הזקן'.

אבי קם ממקומו, נכנס לחדר השני, לבש את בגדי השבת וחזר לחדר הראשון. הורה לנעול את שתי הדלתות ואמר לפני מאמר חסידות: חמישים שערי בינה נבראו בעולם... כשסיים אבי את המאמר, אמר: 'אתפשטותא דמשה בכל דרא. משה החסידי הכללי, עם חמישים שערי הבינה שנבראו בעולם, הוא הבעש"ט ותורת החסידות. משה החב"די שלנו, עם חמישים שערי הבינה, הוא רבנו הזקן ותורת החסידות. כולם נמסרו למשה חסר אחד; את האחד' הזה צריכים החסידים להשלים עד ביאת המשיח, וזה היפוצו מעיינותיך חוצה".

וכך מכתיר כ"ק אדמו"ר הרי"צ את היום הזה: "ח"י באלול הוא היום המיועד לשמחה ולברכה, לחסידים בכלל ולחסידי חב"ד בפרט".

ההסבר לא הניח את דעתו של הבעל. הוא מיהר אל רב העיר וסיפר לו את דבר המעשה. הרב זימן אליו את האישה וחקר אותה בקירית שתי וערב. זו טענה בנחישות שחשד שווא טופלים עליה וכי לא היה דופי במעשיה. הבעל דרש מן הרב לזמן את המווג למתן עדות.

"אני ירא ממנו", הודה לפניו הרב, "הוא תקיף, ואין לי השפעה עליו".

בצר לו החליט הרב להעביר את העניין אל רבי מאיר מרגליות. הוא ידע שרבי מאיר לא ירצה לעבור בעיר, ולכן החליט להמתין לו על אם הדרך, בשעה שהוא אמור לעבור. כשהבחין בכרכרה המתקרבת, התייצב מולה וחסם את דרכה.

רבי מאיר הורה לעגלון לעצור ולברר מה רצונו של הרב העומד מול מרכבתו. מיד ניגש אליו הרב וסיפר בקצרה את המעשה. "אנא מכבודכם", ביקש, "סורו נא לעיר כדי לדון בפרשה".

ניאות רבי מאיר, וזימן לשיחה את בעל בית המזיגה. האישי טען בתוקף שלא חטא במאומה. כשנוכח רבי מאיר שהאיש מתבצר בעמדתו הרים את קולו עליו. "הודה על האמת!", קרא בתקיפות אל המווג.

"אין לי על מה להודות", חזר האישי וטען.

"הכו אותו עד שיודה!", הורה הגאון. ואולם גם המכות שהוכה האיש לא הועילו והוא לא זז מגרסתו.

בסופו של דבר נאלץ רבי מאיר לעזוב את העיר בלי שהגיע להכרעה. בדרך אמר למקורביו: "הלוואי שהייתי פוגש את הבעש"ט שנית. הלוא הוא העיד על עצמו שביכולתו לקרוא מחשבות".

בעודו אומר את הדברים חלפה פתאום על פניו עגלתו של הבעש"ט. מיהרו מקורביו הרב לאותת לעגלון השני לעצור, וכך נועדו רבי מאיר והבעש"ט שנית.

הקשיב הבעש"ט לסיפור הפרשה והגיב: "הלוא יעצתי לכם להיות מתונים בדין? מדוע מיהרתם להכות את האיש? דעו שמדובר בצדיק נסתר, ראש ראשון לחבורת הנסתרים. הוא לא עבר שום עברה, ואתם – מעשה חמור עשיתם, שעורר עליכם קטרוג גדול. נגזר עליכם שלא תוציאו את שנתכם, אלא אם כן תמהרו אליו ותאמרו לו שאני שלחתי אתכם לבקש מחילה ממנו".

רבי מאיר, שכבר עמד על כוחו של הבעש"ט, מיהר לעשות כדבריו. מאז נהפך לתלמיד מובהק של הבעש"ט.

הסטודנט לרפואה שמלמד חסידות

בשיעורי החסידות שמוסר הרב בנימין ספייב (34), משליחי חב"ד בווינה, הוא מרבה לדבר על יד ההשגחה, המלווה את האדם בכל נפתולי חייו. ובאמת, מי כמוהו יודע על מופלאותן של דרכי ההשגחה, שטלטלו אותו ממקום למקום, עד שהביאו אותו למקום שבו הוא עומד היום. הוריו עלו לארץ מאובקיסטן. בנימין נולד כאן, בארץ. בהיותו בן ארבע היגרה משפחתו לווינה, בירת אוסטרייה. הילד נשלח ללמוד במערכת החינוך הממשלתית וחש ילד אוסטרי לכל דבר. שנות ילדותו ונעוריו עברו עליו בלי שתהיה לו זיקה מיוחדת ליהדות. המגע הראשון עם מורשתו אירע כאשר החל ללמוד רפואה. "היה שם שירות מיוחד של לימודי דת", הוא מספר. "בחרתי ללמוד תנ"ך וידע יהודי כללי".

סגירת מעגל

בהדרגה גברה התעניינותו ביהדות. הרב יעקב בירמן, שליח חב"ד בווינה, הציע לו לנסוע ללמוד בישיבה בארץ. כך מצא את עצמו הסטודנט לרפואה בישיבה בצפת. אחרי כמה שנות לימוד התחתן והקים בית נאמן בישראל, והוסיף ללמוד בכלל.

בניתיים חיפש הרב בירמן אברך שיוכל לפעול בקרב קהילת יוצאי אוזבקיסטן בווינה, המונה יותר מחמש מאות וחמישים משפחות. בנימין חזר לווינה, והפעם כמי שנושא את התואר 'הרב ספייב'.

כוחה של החסידות

הרב ספייב ניחן בכושר הסברה בהיר. הוא מדבר וכותב גרמנית רהוטה. במשך כמה שנים

בשיעורי החסידות שמוסר הרב בנימין ספייב (34), משליחי חב"ד בווינה, הוא מרבה לדבר על יד ההשגחה, המלווה את האדם בכל נפתולי חייו. ובאמת, מי כמוהו יודע על מופלאותן של דרכי ההשגחה, שטלטלו אותו ממקום למקום, עד שהביאו אותו למקום שבו הוא עומד היום.

הוריו עלו לארץ מאובקיסטן. בנימין נולד כאן, בארץ. בהיותו בן ארבע היגרה משפחתו לווינה, בירת אוסטרייה. הילד נשלח ללמוד במערכת החינוך הממשלתית וחש ילד אוסטרי לכל דבר. שנות ילדותו ונעוריו עברו עליו בלי שתהיה לו זיקה מיוחדת ליהדות. המגע הראשון עם מורשתו אירע כאשר החל ללמוד רפואה. "היה שם שירות מיוחד של לימודי דת", הוא מספר. "בחרתי ללמוד תנ"ך וידע יהודי כללי".

הגויים מסייעים

כשנחשף הצעיר בפעם הראשונה לדיני הכשרות, הוקסם. "רציתי להתחיל לאכול כשר", הוא משחזר, "אבל הוריי לא אהבו את הרעיון. באין ברירה פניתי לחסיד סאטמר שהכרתי, והוא פתח לפניי את ביתו. נעשיתי בן בית אצלו, וכך יכולתי לאכול כשר".

הוא הצטיין בלימודי הרפואה, ובד בבד החל לשמור שבת. חבריו וצוות המורים דווקא סייעו לו. "כחלק מלימודי השפה הלטינית היינו

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

הלנת שכר בהלכה

שאלה: באיזה שלב עובר המעביד על "בימום תיתן שכרו"?

תשובה: מצווה לשלם שכר שכיר בזמנו, ואם המעביד אינו משלם - עובר על מצוות עשה זו ועל כמה לאויון. לכתחילה לא ישכור פועלים אם יודע שלא יוכל לשלם להם בזמן. גם מול קבלן חלים האיסורים האלה, וזמן התשלום הוא בסוף היום שבו מסר את העבודה אחרי ביצועה.

אפילו כשהשכיר עשיר עובר בעל הבית על 'לא תלין', אלא שאם יש לו פועל עני ועשיר ואין לו לשלם לשניהם - יקדים לשלם לעני. גם כשהשכיר הוא ילד עוברים על 'לא תלין'.

אם השכירות נגמרה ביום, עובר בסוף היום (לכתחילה ישלם לפני שקיעת השמש, ובדיעבד לפני צאת הכוכבים); ואם נגמרה השכירות

בלילה, עובר בסוף הלילה.

אין המעביד עובר אלא אחרי שהפועל תבע את שכרו, ורק כשיש לו כסף ואינו משלם. אם יש לו חלק מהשכר, ייתן מה שבידו, ואם לא נתן - עובר. אפילו כשאין לו כסף, מידת חסידות ללות כדי לשלם לשכיר בזמנו.

האיסור 'לא תלין' חל רק בזמן החיוב הראשון, ומשעבר הזמן - שוב אינו עובר באיסורי תורה. ובכל זאת חייב לשלם, וכל זמן שהוא משהה את השכר (או כל חוב) עובר באיסור דרבנן, על-פי הפסוק (משלי ג, כה): "אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן, ויש איתך".

מקורות: דברים כד, טו. ב"מ קיב - קיבא. רמב"ם הל' שכירות פי"א ה"א. תוס' חו"מ ס"י שלט, ונ"כ. שו"ע אדה"ז חו"מ הל' שכירות ס"א"י"ח (במהדורה החדשה כרך ו עמ' קנא). פתחי חושן, הל' שכירות פ"ט, ושי"ב. אנציקלופדיה תלמודית ערך 'בל תלין', כרך ג עמ' של.

נפתולי ההשגחה. הרב ספייב בשיעור חסידות

הוציא לאור עלון שבועי, ולפני כמה חודשים השיק ספר על פרשיות השבוע ברוח החסידות. לא היה קל להשיג אותו בטלפון, כי הוא מסיים שיעור ומתחיל שיעור ובמשך רוב היום הטלפון שלו כבוי. שומעי לקחו מייצגים קשת רחבה של בני העדה הבורכית, מהם שומרי מצוות ואחרים בצעדי התקרבות ראשוניים.

"החלטתי לכתוב את הספר אחרי שגיליתי על בשרי את כוחה המופלא של תורת החסידות", הוא אומר. "לימוד החסידות גורם לאדם להיות עדין יותר, אמיתי יותר וירא אלוקים יותר".

ללמוד, להעמיק, לייצץ, לשנות באמת
שפת הנשמה שתשנה את חיידך

יום עיון מיוחד
עבודת התשובה -
המפתח לשינוי
משמעותי בחיים
ט"ז אלול (19.9),
ירושלים
בית הארחה בית וגן 10:00-15:00

תורת הנפש
בית הספר הגבוה למסיכולוגיה יהודית

ההרשמה לשנת הלימודים
הקרובה בעיצומה
הנחה לנרשמים עד י"ט באבול

02-5662323
www.torathanefesh.org

תורת הנפש
מ"י שיטת הנלע שם טוב
ירושלים, תל אביב, חיפה
קבוצות נמרדות לנשים ולגברים

גפן בס"ד
ביטוח משכנתא
בתנאים מיוחדים
סלל ביטוח צד ג' - צנרת - ביטוח לרעידות אדמה
077-444-7777
e-mail: info@basad.co.il (11 תל"ד)

מרגישים חג
באושר עד
שנה טובה ו...
אושר עד

